

Handläggare: Bosse Dannert
Telefon: 08-508 18 040

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2009-12-17

Svar på skrivelse från (s), (mp) och (v) om förebyggande verksamhet och folkhälsan

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Per-Ove Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Socialdemokraterna, miljöpartiet och vänsterpartiet har i en skrivelse till stadsdelsnämnden begärt en redogörelse för ökningen av antalet vräkningar och vilka förebyggande åtgärder som sker och kan ske. Partierna vill också att det projekt om folkhälsa som Farsta föreningsråd startat ska få stöd av nämnden.

Antalet vräkningar ökade under början av 2009, men har därefter minskat. Förvaltningens arbetsmetoder i det förebyggande arbetet mot vräkningar har utvecklats under de senaste åren. När det gäller övrigt förebyggande folkhälsoarbete hänvisar förvaltningen till barn- och ungdomstrategin som är ett försök att i ett tidigt skede stödja barn, ungdom och deras familjer som riskerar att få svårigheter och problem om inget görs.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för vuxna.

Bakgrund

Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 14 maj 2009 lämnade socialdemokraterna, miljöpartiet och vänsterpartiet in en skrivelse till stadsdelsnämnden om förebyggande verksamhet och folkhälsan. I skrivelsen framförs att det är mycket oroande att antalet vräkningar har ökat. En redovisning av detta begärs samt vilka förebyggande åtgärder som sker och som kan ske. I skrivelsen påpekas också att Farstaområdet har en mycket låg placering vid mätningar av folkhälsan och att mer förebyggande krävs.

Partierna vill också att det projekt om folkhälsa som Farsta föreningsråd startat ska få stöd av nämnden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Vräkningar

De senaste åren har mellan 20 och 30 personer i Farsta vräkt årligen (i hela Sverige vräks ca 3000 förstahandshyresgäster per år). Utöver de som vräks i Farsta är ytterligare ett hundratal personer mycket nära en avhysning varje år. I början av 2009 ökade antalet vräkningar vilket redovisades i tertialrapport 1. Under februari, mars och april vräktes 14 personer. Därefter har antalet vräkningar minskat och det ser ut att bli ungefär lika många som föregående år.

Under 2009 har hittills 53 "Underrättelser om avhysning" inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten, vilket är endast något mer än 2008. De som står inför en vräkning har ofta hamnat i en situation där de inte orkar ta itu med sina problem. Ofta handlar det om en kombination av omständigheter och personliga och ekonomiska svårigheter som medfört att hyresgästen hamnat i en situation som han eller hon inte på egen hand kan ta sig ur. Förvaltningens socialsekreterare möter ofta personer som hamnat i handlingsförlamning och passivitet. Vid mötena, som ofta sker genom hembesök, erbjuder socialsekreteraren den enskilde stöd för att finna en lösning, vilket också ofta är möjligt.

Av de 53 förestående vräkningarna har 32 förhindrats. Under 2008 vräktes 23 personer. I de 21 vräkningar som verkställts hittills 2009, har i de allra flesta fall den som vräkt haft en egen lösning och flyttat till en annan bostad, många gånger efter en självvald planering. I ett fall har det rört sig om hushåll med barn som vräkt, vilket redovisats tidigare. Dock har förvaltningen i detta fall haft kontakt med familjen och bidragit med alternativa boendeinsatser, främst utifrån barnens behov.

När någon fått en hyresskuld skickar hyresvärden ett meddelande till förvaltningen, som då skickar ett brev med erbjudande om kontakt för att få hjälp. Rör det sig om en barnfamilj tar förvaltningen alltid kontakt via telefon eller hembesök.

Många personer hör av sig till förvaltningen när de fått brevet. Erbjudande lämnas om budget- och skuldrådgivning. Förvaltningen bidrar till att förhindra vräkningar genom att bevilja ekonomiskt bistånd till hyresskulder av olika storlek till drygt 50 hushåll varje år. Genomsnittlig summa som beviljas är ca 12 000 kr.

Förebyggande arbete mot vräkningar

I Farsta finns jämförelsevis många personer som behöver stöd från socialtjänsten p g a missbruk och/eller psykisk funktionsnedsättning. För dessa kan boendet lätt komma i fara på grund av obetalda hyror och störande beteende. Det förebyggande arbetet behöver i hög grad inriktas på dessa grupper.

Inom enheten för försörjningsstöd finns en boendegrupp som bl a gör hembesök när någon riskerar att förlora sitt boende. Boendestöd ges till många personer med psykisk funktionsnedsättning. Samarbete med psykiatri bidrar till att förhindra att dessa personer riskerar att bli vräkt. Förvaltningens dagverksamhet Porten har etablerat god kontakt med missbrukare som upplever ensamhet och social isolering. Denna verksamhet har ett tydligt förebyggande innehåll.

De senaste åren har förvaltningens förebyggande arbete utvecklats. Socialstyrelsens utvecklingsarbete inom området och deras skriftliga vägledning ”Vräkningsförebyggande arbete – stöd till socialtjänsten och andra aktörer” har varit till stor hjälp. En internt sammansatt styrgrupp har inrättats inom förvaltningen och den har tagit initiativ till att förbättra samarbetet med bostadsbolagen. En stor del av farstaborna bor hos något av de kommunala bostadsbolagen. Kontakter med dessa har successivt utvecklats på ett positivt sätt. Även samarbetet med Kronofogdemyndigheten fungerar mycket väl. Kronofogden har framfört att de ser Farsta som ett gott exempel på hur arbetet med att förebygga vräkningar bedrivs.

Meddelanden om hyresskulder kommer ofta från Stiftelsen Hotellhem. Samarbetet med Stiftelsen Hotellhem har utvecklats i nya bättre fungerande former. Detta har underlättats av att förvaltningen har sitt trappstegsboende inom Hotellhem.

Det är enligt förvaltningen både nödvändigt och möjligt att ytterligare utveckla det förebyggande arbetet. Eftersom det så ofta handlar om personer med missbruk och psykiatriska problem som risker att bli vräkt, dvs personer som ofta är kända av förvaltningen, är det viktigt att det inom ramen för det dagliga stöd och behandlingsarbetet som sker i verksamheterna även ingår stöd i att sköta boende och inbetalning av hyran. Det ska framgå av den individuella handlingsplan som upprättas.

Det pågår ett utvecklingsarbete i flera kommuner som är intressanta att följa avseende vräkningsförebyggande arbete. Vad många av utvecklingsprojekten visat är att det ytterst handlar om att handla i tid och snabbt när det gäller att förhindra vräkningar och det är i denna riktning förvaltningen arbetar. I detta sammanhang är samarbetet med hyresvärdarna mycket viktigt. Finns det upparbetade kanaler för dialog och information och ett gemensamt förhållningssätt att agera i tid och snabbt är det möjligt att förhindra att fler vräks från sina lägenheter i Farsta. Förvaltningen fortsätter att träffa de allmännyttiga bostadsbolagen regelbundet för att följa hur samarbetet i de enskilda fallen fungerar och hur det kan utvecklas. Förvaltningens samarbete med Kronofogdemyndigheten fungerar mycket bra och är viktigt att behålla.

Härutöver kan nämnas att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden för 2010 erhållit medel för att tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla det förebyggande arbetet med att förhindra vräkningar. Förvaltningen ser framemot ett samarbete med central förvaltning och övriga stadsdelsförvaltningar och tror att det kan finnas samordningsvinster att göra och möjligheter att sprida goda exempel och bidra med kunskapsöverföring.

Folkhälsan

Ett förebyggande arbete som kan förbättra Farstas ohälsotal måste ske på bred front och på många plan samtidigt för att de ska få effekt. De initiativ som tas av olika organisationer och ideella verksamheter för att förbättra folkhälsan i Farsta är således nödvändiga och ett viktigt komplement till offentliga sektorns arbete. Det projekt rörande folkhälsa som Farsta föreningsråd har startat och som nämns i skrivelsen har stadsdelsnämndens stöd. Representanter från stadsdelsnämnden har tillsammans med stadsdelsdirektören haft ett möte med föreningsrådets ordförande för att diskutera samarbete och hur det ska se ut.

Det sociala arbete som bedrivs inom stadsdelsnämndens ram (och inom större delen av socialtjänsten i Sverige) har av tradition varit reaktivt och fokuserat på individer och olika målgrupper som aktualiseras av andra myndigheter. Insatserna har således koncentrerats på att sättas in när problemen redan uppstått. Skälet till detta är att det dels krävs stora resurser och dels ett oerhört brett anslag för att bedriva ett effektivt allmänt inriktat förebyggande arbete som motverkar att problem överhuvudtaget uppstår. Stadsdelsnämndens barn- och ungdomsstrategi genomsyras dock av ett mer proaktivt arbetssätt. Strategin innehåller visserligen mycket av individ- och gruppriktade insatser i syfte att motverka att problem uppstår eller att problemen åtgärdas i ett tidigt skede, men där finns även mer allmäninriktade insatser. Ett exempel är generella stöd- och rådgivningsinsatser till föräldrar och barn i förskolan.

Ett proaktivt och ett mer förebyggande arbete ska också genomsyra arbetet med vuxna personer med behov av försörjningsstöd, missbruksproblem och socialpsykiatriska behov. Tidigare redovisning av förvaltningens vräkningsförebyggande arbete handlar om att agera i tid och snabbt när förvaltningen får kännedom om problemen. Samtliga enheter har i uppdrag att arbeta förebyggande där det är möjligt. Samtidigt är det av nödvändighet så att det akuta utredande och mer behandlande arbetet alltid måste prioriteras.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bilaga

Skrivelse från (s), (mp) och (v) om förebyggande verksamhet och folkhälsan